

KJAK

Føroya Sjómannadagur 10 ár á baki

Eyðun Joensen
klaksvíkingur í Havn

Havi helst verið øll farnu 10 árin í sjómannadegi í Klaksvík hesa tíð og við hvørt á egnum kjøli við seglførandi ellisfari og havi hvørja einastu ferð verið ovfarin av tí ótrúligu samhaldsføstu, góðu fyrireiking og stákan, sum vit vitjandi hava verið fyrri.

Og tað so mikið, at eg hvørja ferð havi stúrt fyrri, hvat nú og í komandi tíðum. Hvat kunnu hesar fyrireikandi eldsálir framhaldandi finna uppá at gera árliga sómannadagin so forkunnugan við?

Eitt árið fingi vit vitjandi høvi til at síggja gerandisamboð sjófarandi umborð, smíðjuna, eitt ár livandi hval við bryggjukant og eitt árið kavbát, tó av herðnarligum ávum bertuttanífrá.

Eitt árið var tað umframt alt tað forvitnisliga fasta

m.a. áður umstrýddi húkurin sum innsigl til býin, nú kópakonan í Mikladali og eitt sera forkunnugt risa sjógætisborð.

Og umframt alt so hittast nógv fólk í øllum aldri á sjómannadøgum, sum annars sjáldan hittast í øðrum høpi.

Aftur í ár var skráin drúgv og forkunnug, heila viku aftaná sumarfestivalin, meðan vit spent bíðaðu eftir hæddarpunktinum farna leygardag.

Veður og vindur mugu sær ráða og stundum hefur verið heldur illfýsið á tilstundandi heystardøgum, men í ár var tað sum heild á einari leið, og fyrireikarar høvdu tryggja seg við alskyns inniskjólum, og sólin sá eisini.

Seglførandi førini á vágni vóru gamaní færri, tó fleiri m.a. Johanne, Fram og tey lokalu framvegis eru trúgv og drúgv. Sjálvur fekk eg í allarsíðstu løtu forfall vegna smávegis maskinbrek og mátti í staðin taka bilin.

Fyrrapartin var gaman í regn og frískt hágættarlot, tó tað út á dagin makedi og við sólarglottum uppið.

Hesuferð var stevnudepilin fluttur yvir um vágna á rúmsáttari øki nærri vitjandi skipum og uppat øðrum mentanarøkjum. Tað riggaði heilt væl.

Har í Klaksvíksgarðinum var gylt av fólki víða hvar

og tað serliga til fjølbroytta og forvitnisliga fiskaborðið og tað so mikið, at tað allan seinrapartin ikki minkaði av sera langari bíðirð.

Konan og eg eygleiddu bíðirðina, fóru burturfrá til annað áhugavert har nærhendis, og tá vit umsíðir smekkaðu til, tók tað gylta tíð, men sama ger, tí smáprát við kend og ókend fólk stytti um, og til endans smakkaði óføra væl av alla handa sjógæti og øðrum við.

Eftir fólrameinginum at døma tóktist hetta avgjört vera tað mest forkunnuga hesaferð.

Eg undraðist árin fram-

anundan og undrist framvegis, hvussu í verðini tað ber til at stápla soverðið upp á beinini bert við gávum, beinasemi og sjálvboðnari arbeiðsmegi og uttan petti kostnað fyrri brúkaran.

Samhaldsfesti, eldsálir, gesta- og gávublídni er kanska eitt svar og gamaní sigast norðoyingar at vera lokallir og ærukærir í tí sambandi, men har var eisini dugni sýndur víða hvar í landinum frá skipum og fyrirøkum. Sjómannadagurin er ikki longur bara lokalur, men Føroya størsta og mest fólksliga tiltak við áhuga og stuðli víða hvar í landinum.

Latið tí hetta sera væl eyðnaða 10-ára tiltak vera okkum øllum ein áminning um, at føroyngar – hóast gerandisligt sundurlyndi- saktans kunnu standa saman og rógva saman, tá tað snýr seg um eina góða felags søk, og at nógvir kreativir heilar, góður vilji umframt ikki minst fjálgar og virknar hendur saman kunnu taka stór felags tøk.

Sostatt mikil heiður og tøkk til fyrireikarar og alla handa stuðlar av árliga sjómannadegi Føroya í Klaksvík – eingin nevndur, eingin gloymdur.

Væl kann afturvendandi

sukses forplikta fyrri framtíðina, men við gongdini higartil er lítið at stúra fyrri, meðan vit árliga bert njótandi gestir bíða til næsta sjómannadag.

P.S. Væntandi hava tit mongu fyrireikandi eins og mongu stuðlandi ein eftirmetingarfund og m.a. at stinga víðari út í kortið og hava í tí sambandi so søtliga uppiborið eitt hugnaligt kokkagildi.

Takk fyrri enn eina rimmar uppliving frá einum, sum í lívinum samlar upp á góðar upplivingar sum hesa.

Nú stendur á gomlum nøglum

Frank Davidsen

P/F THOR hevur eitt skriv á Vágaportalinum í gjár viðvíkjandi kyrrahavslovvunum, sum hava fingið uppi-sjóvarrættindi í føroyskum sjógvi. Í skrivinum sigur P/f THOR, at Jákup Mikkelsen, løgtingsmaður, ikki hevur sett seg nóg væl inn í fiskivinnulóggávuna, og at undirritaði heldur ikki hevur sett seg inn í, hvat er upp og hvat er niður í hesum máli.

Tað stutta av tí langa er, at kyrrahavsskipini bert

hava veiðiloyvi í altjóða sjógvi. Sambært lógini um vinnuligan fiskiskap, so eru tey ræðisavmarkaði og hava ikki atgongd til føroyskt øki, tá ið tað kemur til fiskiskap. Men líka mikið, hvussu ofta eg lesi greinina, so síggi eg onga staðni, at THOR vísir á, hvar í lógini tað stendur, at kyrrahavslovvir og onnur fjarfiskiloyvir kunnu fáa rættindir í føroyskum sjógvi.

THOR heldur, at eftirsum øll onnur fáa makrel-kvotu, so skal THOR eisini hava. Trupulleikin er bara, at lógin heimilar ikki, at skip sum bara hava veiðuloyvi uttan fyrri føroyskt sjóðeki fáa rættindi í føroyskum sjógvi.

THOR tykist halda, at eftirsum reiðarið hevur útvegað Føroyum heili fimm prosent av uppsjóvarfiskinum í Kyrrahavinum,

so skal THOR hava rættindi í føroyskum sjógvi. Eg havi alla virðing fyrri, at THOR hevur vunnið sær (og harvið Føroyum) hesi rættindi. Trupulleikin er bara, at lógin heimil-ar ikki, at skip, sum bara hava veiðuloyvi í altjóða sjógvi, t.d. kyrrahavinum, fáa rættindi í før-oysk-um sjógvi. Lógin hevur heldur onga paragraff, sum heimilar landsstýrismanninum at geva reiðarið rættindi afturfyrri "nýskapen", sum THOR tekur til.

THOR tykist halda, at eftirsum THOR var ein av fáu – um ikki einasta reiðara-fyrirteka í Føroyum – sum alment bakkaðu upp um Jacob Vestergaard, landsstýrismann, tá hann setti hol á at hækka før-oyska partin av føroysku makrelkvotuni, so skal THOR hava lut í makrelkvotuni. Trupulleikin

er bara, at lógin heimilar ikki, at skip, sum bara hava veiðuloyvi í altjóða sjógvi, t.d. kyrrahavinum, fáa rættindi í føroyskum sjógvi. Lógin hevur heldur onga paragraff, sum heimilar landsstýrismanninum at geva reiðarið rættindi fyrri at bakka ein landsstýrismann upp.

Eg fyrri mín part havi einki ímóti reiðarinum THOR, og einki av mínari skrivning hevur bent tann veg--in. Eg eri ongantið í míni skrivning komin inn á, hvat er rætt og rímligt. Eg havi bara víst á, at eitt nú THOR hevur fingið rættindi í føroyskum sjógvi av órøttum, t.v.s. í stríð við lógina um vinnuligan fiskiskap: Lógin heimilar ikki, at skip, sum bara hava veiðuloyvi í altjóða sjógvi, fáa rættindi í føroyskum sjógvi. Men tað havi eg ongantið kastað THOR fyrri, men

bara samgonguni og serliga landsstýrismanninum í fiskivinnumálum.

THOR skrivar, at hækkingin av makrelkvotuni hevur "havt stóran týðning, eftirsum botnfiskaflotin í sama tíðarskeiði hevur verið raktur av fiskaloysi og samsvarandi vánaligari úrtøku". Skuldi man endiliga tosað um, hvat er rímligt, so vildi tað verið upp á sítt pláss at givið heimaflotanum dastið av økingini, meðan botnfiskurin fekk frið! Munurin er, at hetta hevði havt heimild í lógini.

Tað, sum THOR førir fram sum rímligt, hevur ikki heimild í lógini. Um so er, at fiskimálaráðharrin vildi nakað annað, enn tað, sum lógin heimilar, t.d. at geva THOR og øðrum við veiðiloyvum ein-ans uttan fyrri føroyskt øki, rættindir

í føroyskum sjógvi, ja so kundi hann bara farið í tingið og fingið sær neyðugu heimildirnar.

Men tað er týðuligt, at landsstýrismaðurin vil ráða sjálvur! Tí hevur hann høgt av hæli og sneitt av tá í lógini fyrri at býta, sum hann vil. Vónandi fær THOR sítt ynski uppfyllt um, at fjølmiðlarnir fara at lýsa, hvat er hent síðani 2009. Ein fullfiggjað lýsing fer møguliga at geva THOR kreditt fyrri teirra leiklut, sum THOR sjálvst lýsir hann. Men hon kann aldrin staðfesta, at lógin heimilar THOR rættindi í føroyskum sjógvi við kyrrahavslovvum/-skipum.

Spurningurin er bara, um landsstýrismaðurin hevði verið so fegin um, fjølmiðlarnir fóru at grava í rúkandi toftunum!